[2021] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 497

ਝਾਰਖੰਡ ਊਰਜਾ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2899)

ਦਸੰਬਰ 15, 2021

**[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਆਰ ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ, ਜੇ.ਜੇ.]**

*ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 2006 – ਧਾਰਾ 18 (2), (3) - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3-ਸਪਲਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿੱਲ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਦਾਅਵਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ - ਧਾਰਾ 18 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ - ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ - ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996.*

**ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ**

**ਆਯੋਜਿਤ : ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪੇਸ਼ੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ 06.08.2012 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ/ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਦਾਅਵੇ ਲਈ 78,74,041/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ 91,59,705/- ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ**

**ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 06.08.2012 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਵਾਰਡ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। (ਪਾਰਸ 11, 12, 13) [504- ਸੀ-ਜੀ]**

*ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਸ਼ਿਵਹਰੇ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਅਤੇ ਏ.ਐਨ.ਆਰ.*

**(2010) 4 ਐਸਸੀਸੀ 772 : [2010] 4 ਐਸਸੀਆਰ 608 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**

**ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ**

**[2010] 4 ਐਸ ਸੀਆਰ 608 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੈਰਾ 6**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2899.

2017 ਦੇ ਡੀ.ਬੀ. ਸਪੈਸ਼ਲ ਅਪੀਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1854 ਵਿੱਚ ਜੈਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਬੈਂਚ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 11.12.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਨੂਪ ਕੁਮਾਰ, ਸੌਰਭ ਜੈਨ, ਨੇਹਾ ਜੈਸਵਾਲ, ਸ਼ਿਵਮ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰੂਤੀ ਸਿੰਘ, ਏ.ਡੀ.ਵੀ. ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ।

ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ, ਕੈਲਾਸ਼ ਵਾਸਦੇਵ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮਿਲਿੰਦ ਕੁਮਾਰ, ਨਿਸ਼ਿਤ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੇਅ ਕਪੂਰ, ਹਰਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉਪਾਸਨਾ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਡਾ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

**ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਡੀ, ਜੇ.**

1. ਇਸ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜੈਪੁਰ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ 11.12.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ 2017 ਦੇ ਡੀ.ਬੀ. ਸਪੈਸ਼ਲ ਅਪੀਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1854 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰ-ਅਦਾਲਤੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2017 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 11657 ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 06.08.2012 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਭਾਵ,

ਰਾਜਸਥਾਨ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ, ਜੈਪੁਰ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਕੌਂਸਲ') ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਨੇ ਏਸੀਐਸਆਰ ਜ਼ੈਬਰਾ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ - ਮੈਸਰਜ਼ ਅਨਾਮਿਕਾ ਕੰਡਕਟਰਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, ਜੈਪੁਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਮੂਲ ਰਕਮ ਵਜੋਂ 74,74,041/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ 91,59,705.02 ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕੌਂਸਲ ਨੇ 06.08.2012 ਨੂੰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ 18.07.2012 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ 06.08.2012 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ 06.08.2012 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਇਹ ਆਦੇਸ਼ 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 11657 ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰ-ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

4. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਸਥਾਈ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੂਪ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ; ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੈਲਾਸ਼ ਵਾਸਦੇਵ, ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ। ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

5. ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਬਿੱਲ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਸੂਖਮ, ਲਘੂ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (ਸੰਖੇਪ 'ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ' ਲਈ) ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 06.08.2012 ਨੂੰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ 63,43,488/- ਰੁਪਏ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਇਹ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਰਾਂਚੀ ਦੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2016 ਦਾ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 69 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ 'ਤੇ, ਕੌਂਸਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਲਵੇਗੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, 1996. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਰਾਂਚੀ ਵਿਖੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

6. ਰਾਜਸਥਾਨ ਮਾਈਕਰੋ ਐਂਡ ਸਮਾਲ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼ ਫੈਸਿਲੀਟੇਸ਼ਨ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਡਾਕਟਰ ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 06.08.2012 ਨੂੰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਰੱਥ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਕੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੋਟਿਸ/ਸੰਮਨ, ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਖੁਦ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੈਲਾਸ਼ ਵਾਸਦੇਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਪਲਾਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕੌਂਸਲ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 18.07.2012 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕੌਂਸਲ ਨੇ 06.08.2012 ਨੂੰ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਨਾਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ 63,43,488/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਉਂਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਰਾਂਚੀ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਂਚੀ ਦੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੈਪੁਰ ਵਿਖੇ 06.08.2012 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 2016 ਦਾ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 6885 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉੱਦਮਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਸ਼ਿਵਹਰੇ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਅਤੇ ਏਐਨਆਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। 1 ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 63,43,488/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਕੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਦੂਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ 06.08.2012 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼/ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕੌਂਸਲ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ

1 (2010) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 772

ਐਮ.ਐਸ.ਐਮ.ਈ.ਡੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਬਿੱਲ ਦੀ ਰਕਮ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 06.08.2012 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ 18.07.2012 ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ 18.07.2012 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਸੰਮਨ ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> "ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ 6 ਅਗਸਤ, 2012 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 3.30 ਵਜੇ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੋ ਜਾਂ ਉਸ ਦਿਨ ਜੋ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ/ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦਿਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ।
>
> ਨੋਟ ਕਰੋ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੁਹਾਡੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੌਂਸਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਿਚੋਲੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ।

8. ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸੰਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਕੌਂਸਲ ਨੇ 06.08.2012 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼/ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਸਮਝੌਤਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਲੈਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> "18. ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਲਘੂ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ-
>
> (1) ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ, ਧਾਰਾ 17 ਅਧੀਨ ਬਕਾਇਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਦਮ ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਕੌਂਸਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਤੋਂ 81 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, 1996 (1996 ਦਾ 26) ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ III ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝੌਤਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੌਂਸਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਲਵੇਗੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਫਿਰ 1996 (1996 ਦਾ 26) ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸੀ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝੌਤਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੌਂਸਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਲਵੇਗੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਫਿਰ 1996 (1996 ਦਾ 26) ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸੀ।

(5) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਜਿਹਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

9. ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (2) ਅਤੇ 18 (3) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੌਂਸਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਤੋਂ 81 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ III ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 18 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੌਂਸਲ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 20, 23, 24, 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ।

10. ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਵਿਚ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅੰਤਰ ਹੈ. ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਾਲਾ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਚੋਲਗੀ ਵਿਚ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ / ਵਿਚੋਲਗੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਬੂਤ ਜੋੜ ਕੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

11. ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸੁਵਿਧਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

12. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੇਸ਼ੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਤੀ, ਭਾਵ 06.08.2012 ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ/ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮੂਲ ਦਾਅਵੇ ਲਈ 78,74,041/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ 91,59,705/- ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੁਵਿਧਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

13. ਮਿਤੀ 06.08.2012 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। 06.08.2012 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਵਾਰਡ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। 06.08.2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਤਸਦੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਰਿਕਾਰਡ ਨੇ 22.01.2013 ਨੂੰ 64,43,488/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੇ ਰਾਂਚੀ ਦੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2016 ਦੇ ਫਾਂਸੀ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 69 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ 31.01.2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 06.08.2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ 2017 ਦੀ ਐਸ.ਬੀ.ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 11657 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ 63,43,488/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 06.08.2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ 06.08.2012 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਐਮਐਸਐਮਈਡੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (3) ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 06.08.2012 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼/ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੂਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕੌਂਸਲ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਲੈ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ। ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ, ਕੌਂਸਲ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਤੀਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਏ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਦੀ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ  ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ  ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

MANJEET SINGH
E. No. P/1882/2007 Advocate
Chamber No. 417 2nd Flour
Civil Courts, Rajpura
Mobile: 98726-56669